

BELA SŪM, BELA, JUNAČE

Бела съм, бела, юначе,
Цала съм света огrela.

Един бе Карлък останал
И той не щеше остана,

И той не щеше остана,
Ам' беше в могла отонал.

В маглона нищо немеше
Лю ядно вакло йовчерче,

Сиво си стадо пасеше,
С шеряна гайда свиряше.

Bela sūm, bela, junače,
Cala sūm sveta ogrela.

Edin be Karlük ostanal,
I toj ne šteše ostana,

I toj ne šteše ostana,
Am' beše v mogla otonal.

V maglona ništo nemeše
Lju jadno vaklo jovčerče,

Sivo si stado paseše,
S šerjana gajda svirjaše.

I am so fair, young man, that I have lighted up the whole world. Only Karlük Mountain was left in the dark, though it didn't want to be. But it was covered in thick fog. There was nothing in that fog except for a dark-eyed young shepherd who was tending his gray flock and playing on his decorated bagpipe.

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane, 2008

ZJOMNI MA, MOMNE LE

//”Зъомни ма, зъомни, момне ле,//
//Йе имам мерак на тебе
Йе имам севдъо на тебе.”//

“Как да та зъома, юначе
Га немаш коща градена.
//Къде щим да зимуваме,
Къде щим да летуваме?”//

“Момне ле мари хубава,
Ти толкоз ми са нисеташ.
Зиме щим да зимуваме
В равноно поле широко.
Лете щим да летуваме
В чостана гора зелена.”

//”Zjomni ma, zjomni, momne le,//
//Je imam merak na tebe,
Je imam sevdjo na tebe.”//

”Kak da ta zjoma, junače
Ga nemaš košta gradena.
//Küde štim da zimuvame,
Küde štim da letuvame?”//

“Momne le mari hubava,
Ti tolkoz ~~ми~~ sa nisetaš.
Zime štim da zimuvame
V ravnono pole široko.
Lete štim da letuvame
V čostana gora zelena.”

“Marry me, oh girl, I am madly in love with you!” “How can I marry you, young man, when you don't even have a house built? Where will we spend the winter? Where will we spend the summer?” “Oh beautiful girl, you don't understand me at all. We'll spend the winter in the vast wide field. We'll spend the summer in the thick green forest.”

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane,

SJODNAL MI E MLAD TERZIJA

Сьоднал ми е млад терзия,
Млад терзия, абаджия.
Та лю крои, та лю шие
Момин фустан гевезиен.

Отдолу върви малка мома,
Малка мома Марушчица,
Та лю върви, та лю гльода,
Та лю пита млад терзия:

“Кому шиеш фустанчека,
Фустанчека гевезиен?”
Млад терзия отговаря:
“Тебе гу шия, малка моме,

“Да гу носиш, Марушчице,
Да са гиздиш, да са кичиш,
Да са пукат душманине,
Хем и мойне, хем и твойне.”

Sjodnal mi je mlad terzija,
Mlad terzija, abadžija.
Ta lju kroi, ta lju šie
Momin fustan gevezien.

Otdolu vürvi malka moma,
Malka moma Maruščica,
Ta lju vürvi, ta lju gljoda,
Ta lju pita mlad terzija:

“Komu šieš fustančeka,
Fustančeka gevezien?”
Mlad terzijá otgovarja:
“Tebe gu šija, malka mome,

“Da gu nosiš, Maruščice,
Da sa gizdiš, da sa kičiš,
Da sa pukat dušmanine,
Hem i mojne, hem i tvojne.”

A young tailor sat down to sew a maiden's dark red skirt. Up walked a young maiden, little Maruška. She walked up to the young tailor, gazed at him and asked, "Who are you sewing that pretty dark red skirt for?" "I'm sewing it for you, young maiden. I want you to wear it, little Maruška, with lots of pretty jewelry and ornaments so that when our enemies see it, they will burst with jealousy."

abadžija > Turkish *abacı*, tailor who specializes in garments of thick woollen cloth (*aba*)
gevezien > Turkish *güvez*, dark red or violet

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane,

KARAMFILKO, BILBIRKO

Bulgaria, Rhodopes

—Карамфилко, билбирко,
ти червена йебълко
ти са, джанъм, фаляше,
хем фаляше, форляше,
че ти вино не пиеш,
вино и бела ракия,
пък на вино миришеш,
с кого си, мари, пийнала?

—Абре лудо и младо,
сноща гости имехме,
мен ма майка проводи
във зимнана зимница.
във зимнана зимница,
във къовнана къвница
вино, ракия да точа.
Дуйнаха силни ветрове,
та ми изгасна бурнона,
та изпуснах бочвана,
та ма вино упорска,
та на вино мириша.

—Karamfilko, bilbirko,
ti červena jebulkо,
ti sa, džanum, faljaše,
hem faljaše, forljaše,
Če ti vino ne pieš,
vino i bela rakija,
puk na vino mirišeš,
s kogo si, mari, pijnala?
—Abre ludo i mlado,
snošta gosti imehme,
men ma majkja provodi
vuv zimnana zimnica,
vuv zimnana zimnica,
vuv kjovnana kjavnica
vino, rakija da toča.
Dujnaha silni vetrove,
ta mi izgasna burnona,
ta izpusnah bočvana,
ta mi vino uporska,
ta na vino miriša.

—Little carnation, little nightingale, you red apple, you have been boasting that you don't drink wine and clear brandy, but you smell of wine. Who have you been drinking with? —Oh, you brash young man, we had guests last night. My mother sent me to the cold cellar to tap wine and brandy into the wrought copper pot. Strong winds blew and blew out the lamp and made me let go of the barrel and get splattered by the wine—and that's why I smell of wine!

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane, 2018

as sung by
Vasilka Stancev
Mihalkovo Village

STIGA SI HODIL, SINO LJO

“Стига си ходил, сино льо,
По села и по градове.
//Стига си логал момине,
Момине, млади невести.”//

“Ам’фани да са ожениш,
Доведи млада невеста
//На седемнайсет години,
Осамнадеста фанала.”//

“Мале ле, стара майчинко,
Когоно мислиш да зома?
//Се ща бикерин да хода,
Пак нея нема да зома.”//

Йе ша си зома Маруда,
Маруда, мома хубава,
//Че ми е, мале, легнала
На мойсо кљото сарчоци.”//

“Stiga si hodil, sino ljo,
Po sela i po gradove,
//Stiga si logal momine,
Momine, mladi nevesti.”//

“Am’ fani da sa oženiš,
Dovedi mlada nevesta
//Na sedemnajset godini,
Osamnadesta fanala.”//

“Male le, stara majčinko,
Kogono misliš da zoma?
//Se šta bikerin da hoda,
Pak neja nema da zoma.”//

“Je ša si zoma Maruda,
Maruda, moma hubava,
//Če mi e, male, legnala
Na mojso kljotu sarčoci.”//

“You’ve done enough wandering around villages and towns, my son. Stop deceiving the girls and young brides. You need to get married, bring home a young bride of seventeen years, one who’s just turning eighteen.” “Old mother of mine, whichever girl you think I should marry, I’m going to stay single and not marry her! I’m going to marry the beautiful Maruda, because she has taken possession of my cursed heart.”

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane, 2013

SOS MA KARAŠ, MAJČINKO

Сос ма караш, майчинко, сос ма момриш,
//До щи время, майчинко, и за мене,//
И за мене, майчинко, да споминаш.

Изпиши ма, майчинко, на вратана,
//Колчиш врата, майчинко, да отвориш//
И за мене, майчинко, да споминаш.

Изпиши ма, тейко льо, на самарян,
//Колчиш конче, тейко льо, да вазсьоднеш//
И за мене, тейко льо, да споминаш.

Sos ma karaš, majčinko, sos ma momriš,
//Do šti vremja, majčinko, i za mene,//
I za mene, majčinko, sa spominaš.

Izpiši ma, majčinko, na vratana,
//Kolčiš vrata, majčinko, da otvoriš//
I za mene, majčinko, da spominaš.

Izpiši ma, tejko ljo, na samarjan,
//Kolčiš konče, tejko ljo, da vazsjudneš//
I za mene, tejko ljo, da spominaš.

Why do you hassle me, mother dear, why do you speak to me so harshly? I'll be gone soon enough and you'll miss me then. Carve my portrait, dear mother, on the door—whenever you open the door, you'll think of me. Carve my portrait, dear father, on your saddle. Whenever you mount your horse, you'll think of me.

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane, 2008

SLANA PADNA, GANE

Rhodope Mt. Region, Bulgaria

//“Слана падна, Гане, слана падна
Пу пулену, Гане, ширинено.//

//Та пупари, Гане, та пупари
Ран бусиляк, Гане, във градинка.//

//Та не мога, Гане, та не мога,
Та не мога китка да ти свия.”//

Викна мома Гана, та заплака,
“Пуста да устане кату слана,
Пуста да устане кату слана,
Дету ми пупари ран бусиляк!”

//“Slana padna, Gane, slana padna
Pu puleny, Gane, širineno.//

//Ta pupari, Gane, ta pupari
Ran busiljak, Gane, vuv gradinka.//

//Ta ne moga, Gane, ta ne moga,
Ta ne moga kitka da ti svija.”//

Vikna moma Gana, ta zaplaka,
“Pusta da ustane katu slana,
Pusta da ustane katu slana,
Detu me pupari ran busiljak!”

“Frost has covered the wide field, Gana, and it withered the early basil in the garden. Now I can't make up a bouquet of it for you.” Gana cried out, “Damn that frost that withered my basil!”

Presented by Maria Bebelekova

Translated by Rachel MacFarlane 2000

The image shows handwritten musical notation on a staff. The notes are represented by vertical strokes of varying lengths, indicating pitch and rhythm. Below the staff, there is handwritten lyrics in Bulgarian: "СЛА-НА ПАД-НА ГА-НЕ, СЛА-НА ПАД-НА ПУ ПУ-ЛЕ-НУ ГА-НЕ ШИ-РИ НЕ НО."